

**Іванова Інна Леонідівна,
Коршенко Анатолій Євгенович**
Харківський національний університет внутрішніх справ
(Харків, Україна)

ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНА ІНШОМОВНА КОМУНІКАЦІЯ ПРАВООХОРОНЦІВ

Анотація. У статті розглядається питання іншомовного фахового спілкування працівників поліції. Визначаються основні аспекти формування іншомовної комунікативної компетенції. Аналізуються засоби опанування навичками професійно-орієнтованої комунікації.

Ключеві слова: професійно орієнтована комунікація, правоохоронці, іншомовна комунікативна компетенція, навички, фонетичний аспект, знання граматики, термінологічна лексика.

Иванова Инна Леонидовна, Коршенко Анатолий Евгеньевич
Харьковский национальный университет внутренних дел
(Харьков, Украина)

ПРОФЕССИОНАЛЬНО ОРИЕНТИРОВАННАЯ ИНОЯЗЫЧНАЯ КОММУНИКАЦИЯ ПРАВООХРАНИТЕЛЕЙ

Аннотация. В статье рассматриваются вопросы иноязычного профессионального общения сотрудников полиции. Определяются основные аспекты формирования иноязычной коммуникативной компетенции. Анализируются средства овладения навыками профессионально-ориентированной коммуникации.

Ключевые слова: профессионально ориентированная коммуникация, правоохранители, иноязычная коммуникативная компетенция, навыки, фонетический аспект, знания грамматики, терминологическая лексика.

Ivanova Inna, Korshenko Anatolii
Kharkiv National University of Internal Affairs
(Kharkiv, Ukraine)

PROFESSIONALLY ORIENTED FOREIGN COMMUNICATION OF LAW ENFORCEMENT OFFICERS

Abstract. The article deals with the problem of foreign professional communication of police officers. The main aspects of foreign communicative competence development are defined. Some approaches to acquiring skills of professionally oriented communication are analyzed.

Keywords: professionally oriented communication, law enforcement officers, foreign communicative competence, skills, phonetic aspect, grammar knowledge, terminological vocabulary.

В кожній державі поліцейські стоять на сторожі закону, бо є чимало людей, охочих його порушити. Вони – оплот безпечного суспільства. На них покладено відповідальність за життя громадян і порядок у країні. Тому саме людський фактор, особиста культура, освіченість, здатність до самовдосконалення, уміння застосовувати свої знання в різних сферах правоохоронної діяльності визначають ступінь успіху працівників поліції. Безпека суспільства багато в чому залежить від співпраці поліції з населенням. На якість співпраці впливає вміння вести розмову, професійно спілкуватися з людьми. Спілкування – це складний процес встановлення та розвитку контактів, необхідних для ефективної діяльності поліції. Поліцейський має володіти технікою спілкування, знати як встановлювати психологічний контакт і визначати правильну лінію поведінки. Спілкування працівника поліції носить, як правило, офіційний характер і досить чітко регламентоване законами, а саме тому є часто примусовим. Виконуючи оперативно-службові завдання поліцейський не має змоги вибрати спілкуватися чи не спілкуватися, залежно від того приємне чи неприємне йому це спілкування. Спілкування є діловим з метою отримання необхідної для справи інформації. Оскільки ділове спілкування регулює офіційні стосунки людей, працівникам поліції слід навчитися контролювати свої емоції та інтонації, які породжують міміку і жести. Ділове спілкування існує в двох формах: усній та письмовій. Досвід свідчить, що під час комунікації мовлення повинно бути доречним, логічним, змістовним, точним, стислим і відповідати ситуації. Отже службове спілкування працівників поліції потребує наявності вміння професійного спілкування. Слід зазначити, що, на заняттях з іноземної мови у вищих поліцейських навчальних закладах нашої країни майбутні правоохоронці працюють над формуванням навичок професійно орієнтованої комунікації з іноземцями. Аналіз науково-теоретичної літератури дає можливість стверджувати, що якість комунікативного процесу залежить від рівня мовленнєвої компетенції поліцейського [3]. Мовленнєва професійна компетенція означає володіння способами формування і формулювання думок за допомогою мови під час фахового спілкування. Ґрунтуючись на мовній компетенції, вона проявляється у здатності послуговуватися професійною мовою в усній та письмовій формах. Мовна компетенція передбачає засвоєння та усвідомлення мовних норм, насамперед в фонетиці, лексиці та граматиці, для адекватного їх застосування в процесі використання мови. Мовна компетенція – це шлях до можливості якісно та ефективно спілкуватися іноземною мовою. Фонетична компетенція визначається як здатність

сприймати та відтворювати звукові одиниці ділової іноземної мови у певному контексті, дотримуючись інтонаційних засобів виразності мовлення. Доведено, що вміння точно зрозуміти повідомлення і чітко відреагувати на нього залежить від ступеня сформованості фонетичних навичок. На наш погляд, опануванню фонетичним аспектом сприяє диктофон. Наприклад, курсанти записують власне читання з метою подальшого розгляду своєї мови. Самоаналіз і самокорекція, як показує досвід, бувають корисніші, ніж зауваження викладача. Систематичне виконання вправ, спрямованих на формування слуховимовних та інтонаційних навичок, є невід'ємною частиною оволодіння мовною діяльністю і сприяє розвитку іншомовної комунікативної компетенції. Використання на занятті різноманітних форм і методів роботи під час навчання фонетичного аспекту мови дозволяє зробити цей процес по-справжньому цікавим. Іншомовна професійна компетенція передбачає знання термінології та володіння фаховою лексикою. Лексична компетенція – це здатність миттєво викликати з пам'яті слова, які відповідають конкретному мовленнєвому завданню та включати їх у мовленнєвий ланцюг. С. Шатілов висловлює думку щодо поетапного формування лексичної компетенції, яке починається ознайомленням з новими лексичними одиницями, а закінчується їх активним використанням в мовленнєвій діяльності [6, с. 29]. Подібного висновку дійшов Є. Пассов, стверджуючи, що спочатку формуються навички роботи з лексичним матеріалом, потім відбувається вдосконалення навичок, а після цього розвиваються вміння користуватися лексикою у мовленнєвій діяльності [4, с. 115]. На наш погляд, майстерне володіння іншомовною термінологічною лексикою є показником культури фахового мовлення та забезпечує курсанта конкурентоспроможністю на сучасному ринку праці. Важливим елементом мовної компетенції є граматична компетенція, що проявляється в здатності до граматичного оформлення письмових на усних висловлювань і розуміння граматичного оформлення мовлення інших людей. Граматична компетенція включає граматичні навички, граматичні знання, граматичну усвідомленість. Головним компонентом цього явища називають граматичний навичок - «способность говорящего выбрать модель, адекватную речевой задаче и оформить ее соответственно нормам данного языка, причем, все это - мгновенно» [5, с. 152]. Як відомо, ефективному опануванню граматичними навичками допомагає активізація нових граматичних структур через проведення різноманітних граматично мотивованих рольових ігор. Курсант вищого поліцейського навчального закладу прагне досягти загальної мети, а саме: формування його професійної компетентності. Структурним елементом професійної компетентності є іншомовна комунікативна компетенція. Таким чином, професіоналізація викладання іноземної мови, яка реалізується через формуванні навичок фахового спілкування працівника поліції, дозволяє виконувати оперативно-

службові завдання, використовуючи при необхідності засоби іноземної мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / науковий редактор українського видання д-р пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
2. Методика формування іншомовної лексичної компетенції. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://inozemnimovu.org/Ukrain/journal/410/Smolina.pdf>
3. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: курс лекцій: навч.-метод. посіб. [для студ. мовних спец. осв.-кваліф. рівня «магістр»] / [О.Б. Бігич, Н.Ф. Бориско, Г.Е. Борецька та ін.]; за ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2011. – 344 с.
4. Пассов Е.И. Коммуникативный метод обучения иномязычному говорению / Е.И. Пассов. – М.: Просвещение, 1991. – 223 с.
___ ISCIENCE.IN.UA «Актуальные научные исследования в современном мире» ___ Выпуск 9(17)
5. Пассов Е. И. Основы методики обучения иностранным языкам / Е. И. Пассов. — М.: Русский язык, 1989. — 278 с.
6. Шатилов С.Ф. Методика обучения иностранному языку / С.Ф. Шатилов. – М.: Просвещение, 1986.
7. Thornbury, S. How to Teach Grammar / S. Thornbury. — Edinburgh: Pearson, 1999. — 189 p.